

Mediálne obrazy žien 45+

Monika Bosá

Ciele:

- **AKÝ** je obraz vytváraný médiami?
- **ČI** médiá podporujú a šíria stereotypné zobrazenie žien a zvlášť žien +45?
- **Analyzovaný súbor:**
 - Reklamné spoty Dôchodcovských správcovských spoločností (11)
 - Denníky: Sme, Nový čas, Pravda, Hospodárske noviny (jún 2004-jún2005)
 - Časopisy: Plus 7 dní, Slovenka, Život, Trend (marec – máj 2006)

Ženy 45+ sú neviditeľné

- Médiá sa ženám v staršom strednom a staršom veku nevenujú
- Pozornosť je venovaná matkám, dôchodkyniam
- Jediný priestor vyhradený ženám 45+ je v rozhovoroch s významnými ženami
 - Poličky a manželky politikov
 - Umelkyne
 - Úspešné podnikateľky

Ženám patrí miesto VZADU!

Sme

- príloha *Kariéra* (od strany cca 34)
- príloha *Kultúra*
- príloha *Víkend*
- príloha *Zdravie*

Pravda

- Príloha *Intimity* s podnadpisom: venovaná téme láska a sex(!)
- Príloha *Zdravie*
- Príloha *Kultúra*
- Častejšie sa však objavujú články o rodovej diskriminácii aj v častiach Ekonomika, Svet.

Hospodárske noviny

- príloha *Kariéra*
- príloha *Podnikanie*
- príloha *Európa*

Nový čas

- rubriky *Slovensko*, *Regióny*.
- seriály*
 - Žeriavnička, Spoveď alkoholičky, Takto si žijeme, Rodička v kóme, Spoveď prostitútky

Ženy v práci ...

Muži v práci ...

Bariéry pre ženy 45+ na trhu práce vznikajú oveľa skôr

Kým ešte nemáte deti, zamestnávateľ vás nechce, lebo počíta s tým, že ich budete mať a odídete na materskú. Ak ste práve po materskej, nechcú vás, lebo sa boja, že budete vypadávať kvôli chorým malým deťom. A keď vám deti odrastú a vy by ste sa konečne mohli nerušene venovať práci a odovzdať zamestnávateľovi rokmi nadobudnuté skúsenosti, odmietnu vás, lebo ste už stará. Tak kedy je vlastne žena pre zamestnávateľ zaujímavá?

(Slovenka)

životné zlomy prostredníctvom triády:
svadba – deti – smrť manžela

...Stále čaká, že ju v živote stretne láska...Eva doopatrovala sestru i matku...
(Sme)

Rodina verzus Práca ... (práca pre rodinu...)

- *Figel'ová zostáva na Slovensku – študuje teológiu*
 - *Rozpráva o živote s manželom, politikom. Spomína, čo si nemohla dožiť a čo odkladala kvôli „rodinným povinnostiam“*
 - *Deti sú odrastené a manžel v zahraničí, tak mám viac voľného času...*

(Sme)

Formulácia otázok pre úspešné ženy na trhu práce:

- *Nie je problém byť špičkovou manažérkou a láskavou mamou súčasne?*
- *Nevystavujte príliš svoju ženskosť ... nepodporuje to vašu autoritu*
(Hospodárske noviny)

Strach zo starnutia

Články jednotne vychádzajú z diskurzu „populačnej krízy“ a naďalej ju živia

- Platí rovnako pre ženy a mužov
- Približujúce sa obrazy staroby:
 - strata kognitívnych schopností
 - znižovanie výkonnosti
 - závislosť
 - chudoba

- Mýtus krásy

Ženy ako krásky

Žena českého premiéra novú pozíciu **nezvládla** (Sme)

- české médiá zaútočili na Paroubkovú, že sa oblieka nevkusne, že má zlý účes!

Rozhovor s manželkou prezidenta (Nový čas)

- *...a koľko máte lodičiek?*
- *Ako často používate služby kaderníka?*

Studenková priznanie: mám plastiku (Nový čas)

- *...je len **pochopiteľné**, že robí všetko preto, aby dobre vyzerala...*

Helena si stará odíd! (Nový čas)

- *...zrelý vek **prinútil** (!) vlastníkov, ... Namiesto toho, aby pochopila (!) ich dôvody, urazila sa*

Štyridsiatničky: krásne a sexi (Nový čas)

- *Myslíte, že ženy po štyridsiatke sú už načisto odpísané? Že im neostáva nič iné, len si robiť starosti so šedivejúcimi vlasmi a pribúdajúcimi vráskami? Ale kdeže!*

... Alebo inak...

- Afričanka, ktorá sadila stromy (Sme)
 - Rozhodnutie Osla *prekvapilo* viacerých. Za favoritov označovali napríklad šéfa Medzinárodnej agentúry pre atómovú energiu, pápeža, či ... Václava Havla
 - Keňanka Maathaiová *je svetovo takmer neznáma*
 - Ilustrácia: vzdialená žena sadiaca stromy a muž držiaci portrét ocenennej

Niečo o jazyku...

Oslovovanie krstnými menami (u starších žien zdobnenými)

Využívanie zdobnenín

*... Na jej **izbičke** sa takmer nezatvárajú dvere.. (Sme)*

*...vystavil svoje **obrázky**... (Sme)*

zdôrazňovanie veku oslovením

babička, teta, starčekovia, starenka, deduškovia ...

Uvádzanie veku (Nový čas: zásadne číslicou v zátvorke, Sme: rok narodenia)

Čo na srdci to na jazyku...

Máte doma dôchodcu a bojíte sa ho nechať doma samého? Pošlite ho do škôlky (Nový čas)

„podmienky sú rovnaké ako v materskej škôlke ... S tým rozdielom, že „ratolesť“ nemá do 6 rokov, ale vyše 60... (Nový čas)

Diskriminácia

... pre pani ... je diskriminácia silný pojem a nerada by tvrdila, že bola ako matka s malými deťmi na trhu práce diskriminovaná. No zažila na vlastnej koži, že to je problém...(Slovenka)

Diskriminácia? – ale kdeže!

- *Určite neprepúšťame podľa veku, ... Odchod však v prvom rade **ponúkame** zamestnancom, ktorým chýba do dôchodku len pár rokov...(Sme)*
- *Je to **prirodzený** vývoj ... Mladí ľudia sú veľmi často flexibilnejší a ochotnejší učiť sa novým technológiám (Sme)*
- *Stali ste sa prebytočnými? **Hľadajte v sebe** (Sme)*
- *Nádej starším dáva aj príklad 52 ročnej bratislavskej ekonómky. Nájst' si zamestnanie nebol pre ňu problém.*

Rozhovor s výherkyňou súťaže Vynikajúca podnikateľka roku 2005:

Žena, ak má podporu v rodine a vôľu podnikat', môže začať kedykoľvek (Do súťaže...sa prihlásili podnikateľky od 19 do 76 rokov – pozn. redaktorky)

Podporujúce obrazy

konzistentný prístup podporený znalosťou problematiky

- **diverzita**
- **ponuka variability**
- **podpora aktivity**

rodičovstvo AJ ako otcovstvo

jazyk: rodová a veková citlivosť

Ďakujem za pozornosť